

si2021.eu

Slovensko predsedovanje Svetu Evropske unije
Slovenian Presidency of the Council of the European Union

Informativno gradivo za udeležence

Človekove pravice za vse starosti: Spodbujanje vseživljenjskega vidika in medgeneracijskega sodelovanja za spoprijemanje s starizmom

Mednarodna spletna konferenca
18. november 2021

Opis ozadja:

Uvod

Dolga življenjska doba zagotavlja številne priložnosti za posameznike in družbo na splošno. Da bi kot družba izkoristili prednosti dolgega življenja, so Evropska unija (EU) in Združeni narodi (ZN) pozvali k skladnemu in celovitemu vseživljenjskemu vidiku, ki temelji na vključevanju starejših in njihovih pravicah ter katerega cilj je zagotoviti pravične in trajnostne družbe, hkrati pa vsakomur omogočiti, da vse življenje polno uresničuje svoje zmogljivosti.¹ Slovenija kot predsedujoča Svetu EU in del tria predsedstev, ki je decembra 2020 sprejel [Deklaracijo o staranju](#), se v celoti zavzema za spodbujanje vseživljenjskega vidika in obravnavanje staranja, ki temelji na pravicah. Na podlagi zavez iz sklepov Sveta EU iz let [2020](#) in [2021](#), ki sta jih sprejeli Nemčija in Portugalska kot predsedujoči, in Zelene knjige o staranju ter v skladu s prizadevanjem EU, da vzpostavi "unijo enakosti", bodo na konferenci, ki jo organizira Slovenija kot predsedujoča Svetu EU v sodelovanju z mrežo AGE Platform Europe in ZDUS, obravnavane konkretne strategije za boj proti starizmu in za oblikovanje politik na področju staranja, ki temelji na pravicah.

Temeljni poudarki konference

Starizem

Starizem je splošno prisoten v institucijah, zakonih in politikah po vsem svetu ter ima resne posledice tako za starejše osebe kot za družbo na splošno. Kljub razširjenosti in škodljivim vplivom starizma še vedno ni trdne zbirke znanja, ki bi vključevala namenske raziskave,

¹ Glej, med drugim, sklepe Sveta EU o vključevanju staranja v javne politike (2021), sklepe Sveta EU o človekovih pravicah, participaciji in dobrem počutju starejših v dobi digitalizacije (2020), poročilo Agencije Evropske unije za temeljne pravice "Sprememba mišljenja: za pristop k staranju, ki temelji na pravicah" (2018), smernice Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo o vključevanju staranja (2021) ter desetletje zdravega staranja Združenih narodov.

informacije, razčlenjene podatke in sistematično analizo trendov. Cilj dogodka je na podlagi svetovnega poročila ZN o starizmu opredeliti in spodbuditi strategije za zmanjšanje starizma v EU.

Vseživljenjski vidik

Vseživljenjski vidik nam pomaga razumeti, da se staranje začne z rojstvom in nadaljuje vse življenje. Poudarja, da je treba upoštevati veliko raznolikost starejšega prebivalstva ter da se s staranjem potrebe in zmožnosti ljudi spreminjajo. Upošteva, da so pretekle in zdajšnje izkušnje rezultat naših lastnih odločitev, pa tudi širših družbenih in gospodarskih okoliščin, vključno s starizmom, ki ovira enakopravno uživanje človekovih pravic v vseh starostnih obdobjih.

Medgeneracijska solidarnost in sodelovanje

Medgeneracijska solidarnost je ena od temeljnih vrednot EU, navedenih v tretjem odstavku 3. člena Lizbonske pogodbe. V sodobnih družbah je manj stikov med generacijami in medgeneracijsko sodelovanje je ogroženo. Treba je spodbujati medgeneracijsko sodelovanje in izobraževalne ukrepe, da se zmanjša starizem in okrepi solidarnost v družbi.